

SENATUL ROMÂNIEI
Comisia pentru Afaceri Europene
Nr.LXII/ 302
Data 07.09.2015

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE

Ministrul

Nr. B1-4/ 3212

București, 7.09.2015

Stimată doamnă președinte,

În perspectiva reuniunii Comisiilor reunite pentru politică externă, pentru apărare, ordine publică și siguranță națională, pentru afaceri europene și a Comisiei speciale comune pentru aderarea României în spațiul Schengen care se va desfășura în data de 8 septembrie a.c., am onoarea să vă transmit o Notă privind evoluții recente în materie de migrație de la nivel UE.

Cu deosebită considerație

Bogdan Aureșcu

Doamnei Alina Boagiu
Președintele Comisiei pentru afaceri europene
Senatul României

4 septembrie 2015

NOTĂ PRIVIND EVOLUȚII RECENTE ÎN MATERIE DE MIGRAȚIE

Elemente de context

Noul val de imigranți cu care se confruntă Europa la momentul actual și presiunea migratorie fără precedent la care Europa este supusă zilnic, ca urmare a numărului mare de imigranți clandestini, care ajung în state precum Ungaria, Austria, Germania, Franța pe ruta Balcanilor de Vest a generat o serie de luări de poziție și de propuneri din partea unor lideri europeni privind modalitatea de gestionare a acestui fenomen de amploare.

În ultimele săptămâni, între 1.500 și 2.000 de imigranți au intrat zilnic din Grecia în Macedonia. ONU estimează că 3.000 de imigranți vor ajunge zilnic în perioada următoare în Macedonia, tranzitând Serbia pentru a ajunge în Ungaria și apoi în statele din nord-vestul Europei. Potrivit datelor FRONTEX privind presiunea migratorie din ultima perioadă, statele cele mai afectate sunt EL – 210.000 migranți în 2015 (107.000 în lunile iulie și august), IT – 160.000 migranți în 2015 (42.000 în lunile iulie și august), HU – 145.000 migranți în 2015 (78.000 în lunile iulie și august, poliția de frontieră ungară anunțând, în paralel, că a înregistrat un număr record de peste 2500 de imigranți care au intrat într-o singură zi în HU la data de 27 august a.c.).

Declarații și propuneri recente ale unor lideri europeni

În acest context, mai mulți lideri europeni au avut luări de poziție pentru a sublinia importanța luării unor decizii în raport cu problematica migrației ilegale în Europa. Problematika migrației a fost calificată de președintele Franței drept „miză principală” a UE în perioada următoare, avertizând că este vorba de o „**criză de durată**” care nu va fi rezolvată atât timp cât nu sunt soluționate situațiile care o generează (conflictele din Siria, Irak etc.), iar cancelarul Germaniei a avertizat că valurile de refugiați vor „**preocupa Europa mult mai mult decât problema Greciei și a stabilității zonei euro**”, reprezentând cea mai mare provocare de la reunificarea Germaniei. Pe de altă parte, ministrul austriac de externe, aflat în vizită la frontiera dintre Macedonia și Grecia, a calificat drept „**dezastru umanitar**” situația imigranților care se îndreaptă spre Europa de Vest, precizând că Austria va cere o reuniune a Comisiei Europene pentru a defini „o nouă strategie” în scopul de a face față situației generate de miile de imigranți care vin în Europa. Totodată, a deplâns absența unui control al imigranților la intrarea lor în UE, făcând Grecia responsabilă pentru această situație, adăugând totodată că trebuie identificate modalitățile de a susține țările din Balcanii de Vest și Grecia și de a le ajuta să facă față aflului de imigranți.

În încercarea evitării unei crize de proporții, **cancelarul german și președintele Franței** s-au întâlnit la data de 24 august a.c., agreând o **declarație comună** prin care cer o reacție rapidă și unitară din partea celorlalte state membre ale UE. Totodată, principalele elemente care stau la baza documentului comun franco-german privind politica europeană în domeniul migrației prevăd următoarele:

- accelerarea creării de centre de primire („hotspots”) în Italia și Grecia pentru înregistrarea și trierea imigranților;
- repartizarea echitabilă a solicitanților de azil între SM UE și returnarea în condiții adecvate a imigranților clandestini în statele de origine;
- stabilirea unui sistem european de azil unitar; crearea unei veritabile politici europene în domeniul migrației prin stabilirea unor norme de primire coerente și a unei liste comune de state considerate „sigure”;
- consolidarea luptei împotriva filierelor de migrație ilegală și a traficantilor;
- acordarea de sprijin statelor aflate în vecinătatea zonelor de conflict (ex. Turcia, Liban, Iordania) care primesc un număr semnificativ de refugiați, putând fi astfel evitată reorientarea refugiaților / imigranților spre UE;

- consolidarea politicii UE de cooperare pentru dezvoltare pentru a demotiva părăsirea statelor de origine de către emigranți.

În același timp, ministrul federal de externe, Frank-Walter Steinmeier, și ministrul federal al economiei, vicecancelar al Germaniei, Sigmar Gabriel și-au exprimat viziunea asupra problematicii migrației într-un articol comun publicat în cotidianul *Frankfurter Allgemeine Zeitung*.

Cei doi oficiali germani apreciază că trebuie urmărită crearea unei politici comune de azil, a unei politici pentru refugiați și imigranți care să se bazeze pe solidaritate și valorile comune ale umanității și precizează că Europa nu mai trebuie să ezite, ci să acționeze, avansând, în context, un plan în 10 puncte:

1. În toate statele din UE este nevoie de condiții standard în ceea ce privește preluarea de refugiați;
2. Este nevoie de un cod european al azilului, care să garanteze același statut de azil în întreaga Uniune Europeană și de o politică europeană în domeniul azilului, „nouă și mai ambițioasă”;
3. Este nevoie de o distribuție echitabilă a refugiaților în Europa și, astfel, de o reformare a Regulamentului Dublin, de introducerea unor criterii obligatorii și obiective, în ceea ce privește cotele de preluare de refugiați pentru toate statele membre UE, în funcție de capacitatea fiecăruia;
4. Europa are nevoie de un management comun european al frontierelor;
5. Statele UE care se confruntă cu probleme din cauza refugiaților trebuie să primească ajutor (Germania a pus la dispoziție ajutoare în vederea îmbunătățirii situației refugiaților de pe Insula Kos);
6. Operațiunile de salvare pe mare (Mare Mediterană) trebuie îmbunătățite;
7. Refugiații care nu primesc dreptul de azil trebuie să se reîntoarcă în statele de unde provin;
8. La nivel UE trebuie să se stabilească care sunt „țările sigure de proveniență” – un stat care îndeplinește criteriile de aderare la UE ar trebui să intre în această categorie;
9. Germania are nevoie de elaborarea unei legi privind imigrația;
10. O politică de azil pentru refugiați și imigranți implică inițiative politice, care să combată cauzele care îi determină pe cetățenii din Orientul Mijlociu și din Africa să se refugieze.

Ulterior, **Germania a anunțat că încetează să-i mai trimită pe solicitanții de azil sirieni spre primul lor punct de intrare în Uniunea Europeană, suspendând practic aplicarea Regulamentului Dublin care prevedea o astfel de expulzare.**

La rândul său, **ministrul de externe austriac, Sebastian Kurz**, a adresat o scrisoare Înaltului Reprezentant UE pentru politică externă și de securitate, precum și miniștrilor afacerilor externe ai statelor membre UE, în care propune o politică integrată cu privire la migrație, care să ia în considerare următoarele:

1. Identificarea cauzelor migrației, prin sporirea eforturilor de identificare a unor soluții durabile în Siria și Libia și mobilizarea comunității internaționale în consolidarea luptei împotriva terorismului islamic, cum ar fi Da'esh;
2. Acordarea de asistență umanitară cât mai aproape de locul de origine și, eventual, stabilirea de zone sigure sau centre de primire în țările terțe, cu asistență de la UE;
3. Întărirea securității frontierelor externe ale UE prin intensificarea controalelor maritime în Marea Egee și consolidarea operațiilor comune Triton și Poseidon ale FRONTEX;
4. Intensificarea cooperării polițienești și sprijinirea autorităților locale aflate de-a lungul rutelor de contrabandă în Balcanii de Vest;
5. Accelerarea activităților pentru găsirea unei soluții care să includă distribuție pe bază de cote și un management comun integrat al frontierelor externe UE.

Pe fondul noului val de migrație, dar și a preocupărilor generate de tentativa de atac terorist care a avut loc la 21 august a.c. în trenul de mare viteză Thalys pe ruta Amsterdam-Paris, reacțiile din ultimele zile au vizat și avansarea unor măsuri cum ar fi **renunțarea la acordurile Schengen**, conform propunerii liderului formațiunii xenofobe olandeze Partidul pentru Libertate (PVV), Geert Wilders, **revizuirea Acordurilor Schengen**, potrivit declarațiilor premierului belgian Charles Michel sau **închiderea imediată a frontierei externe a spațiului Schengen**, conform solicitării vicepremierul ceh, Andrej Babis, pentru a fi oprit afluxul de refugiați, acesta apreciind că majoritatea statelor din spațiul de liberă circulație sunt împotriva primirii refugiaților. De asemenea, vicepremierul ceh a sugerat ca NATO să se implice în supravegherea granițelor europene, întrucât statele spațiului Schengen au arătat că nu își pot asuma singure această sarcină. Cu o abordare mai puțin categorică, ministrul italian de externe, Paolo Gentiloni, s-a declarat totuși preocupat de o posibilă punere în discuție a acordurilor Schengen, din cauza valului de imigranți ilegali care asaltează Europa.

De asemenea, în linie cu demersurile anterioare, **la începutul lunii septembrie a.c., miniștrii de externe ai DE, FR și IT au adresat o scrisoare Consiliului Re prezentant UE pentru politică externă și de securitate** care reia o serie de sugestii privind întărirea politicii europene de migrație, atât pe dimensiunea internă, cât și externă. Principiul pe care se bazează propunerile avansate este acela al unei abordări comprehensive a problemei, în scopul avansării spre o politică de azil și migrație comună bazată pe partajare corectă a responsabilităților la nivelul UE, cu înlăturarea cauzelor care au condus la amplificarea acestui fenomen în raport cu statele de origine și de tranzit.

Totodată, în contextul discuțiilor cu privire la nivelul de angajament al unora dintre statele membre, **primul-ministru al Poloniei, Ewa Kopacz**, a declarat la 31 august 2015, că autoritățile de la Varșovia vor trebui să reconsidere numărul de 2000 de refugiați pe care s-au angajat anterior să îl accepte și să prezinte un nou angajament, dată fiind creșterea numărului de refugiați din Orientul Mijlociu și Africa de Nord din ultima perioadă. În același timp, însă, premierul polonez a declarat că „*Polonia este dispusă să colaboreze cu ceilalți parteneri europeni, dar în mod voluntar, iar soluțiile care nu țin cont de circumstanțele și capacitatea de primire a fiecărei țări pot fi total contraproductive*”.

Președintele Consiliului European, Donald Tusk, a declarat, la 3 septembrie a.c., într-o conferință de presă comună cu premierul maghiar Viktor Orban că „*acceptarea unui număr suplimentar de refugiați este un gest important de solidaritate reală. O distribuție echitabilă a cel puțin 100.000 de refugiați între statele UE este lucrul de care avem nevoie astăzi*”. Tusk a mai declarat, cu referire la construcția de către Ungaria a gardului la granița cu Serbia, că „*nu toată lumea este fan al acțiunilor Ungariei, dar că un lucru este clar, și anume că Ungaria a acționat pentru a proteja frontierele UE*”.

Martin Schulz, **președintele Parlamentului European (PE)**, a solicitat, în cadrul unei conferințe de presă cu premierul ungar, găsirea unei soluții europene comune la problema migrației și **implementarea unui sistem de distribuție a refugiaților în statele membre UE**, apreciind că statele membre UE nu pot avea succes în implementarea unor măsuri individuale, adăugând că trebuie identificate soluții la nivelul Uniunii Europene pentru ca problema migrației să fie rezolvată.

La 4 septembrie a.c., statele membre UE din Grupul Vișegrad au adoptat o declarație comună care cuprinde viziunea acestora cu privire la principalele direcții de acțiune pentru gestionarea situației, atât în plan intern, cât și în relația cu statele de origine și de tranzit, și în care se reiterează **susținerea pentru menținerea caracterului voluntar al măsurilor de solidaritate în plan european**.

Comisia Europeană le-a cerut tuturor statelor membre să aplice politica europeană în materie de azil și să sprijine primirea refugiaților. Măsura adoptată de Germania privind suspendarea aplicării regulamentului Dublin a fost salutată de Comisia Europeană, pe care o consideră un act de solidaritate europeană și “o recunoaștere a faptului că statele membre situate la frontierele externe

nu pot fi lăsate singure să se ocupe de numărul mare de solicitanți de azil care încearcă să se refugieze în Europa”.

De asemenea, datorită valului masiv de imigranți care au ajuns în Ungaria, **Comisia Europeană a anunțat că în Ungaria ar putea fi creat un centru de primire european („hotspot”)**, pentru a ajuta la administrarea solicitărilor de azil din partea imigranților veniți din Grecia, deoarece trimiterea lor înapoi în această țară este sistată printr-o decizie a Curții de Justiție a UE. În prezent, un centru „hotspot” a fost deja creat în Catania, în Italia, dar un altul este prevăzut la Pireu, în Grecia.

Declarații ale oficialilor români

Președintele României Klaus Iohannis a transmis, în contextul întâlnirii anuale cu membrii corpului diplomatic român, următoarele considerații: *„o altă provocare majoră la nivel european va continua să o reprezinte, fără îndoială, migrația. Mă refer aici atât la punerea în practică a măsurilor convenite în materie de relocare a solicitanților de protecție internațională sau a eforturilor de combatere a traficului ilegal de persoane, cât și la identificarea și implementarea unor soluții durabile de dialog și cooperare cu statele terțe, care să conducă la eliminarea cauzelor profunde ale acestui fenomen”.*

De asemenea, **Primul-ministru al României, Victor Ponta**, a precizat că va exista o discuție la nivelul CSAT pe tema evoluțiilor migrației în Europa și modul de poziționare a României. De asemenea, a precizat că România este pregătită pentru primirea de migranți și că *„important este ca deciziile și comunicarea să se facem coordonat”,* menționând că soluția nu este închiderea granițelor: *„Trebuie să mergem într-o politică europeană”.* De asemenea, în context, Primul-ministru a precizat că trebuie *„să vedem care este contextul european față de Schengen”.*

La rândul său, **ministru afacerilor externe, Bogdan Aurescu**, a precizat în alocuțiunea rostită cu ocazia deschiderii Reuniunii Anuale a Diplomației Române că *“Migrația este dosarul actual cel mai sensibil de pe agenda europeană. Dincolo de implicațiile sale în plan umanitar, al politicilor UE, al modului de gestionare a spațiului Schengen, și până la urmă al modului în care înțelegem solidaritatea europeană, trebuie să ne implicăm în găsirea de soluții urgente și adecvate care să trateze problema la sursă, în țările de origine. Abordarea trebuie să fie coordonată și unitară, pentru că soluțiile naționale unilaterale sunt inefficiente.”*

De asemenea, în cadrul reuniunii în format Gymnich a miniștrilor afacerilor externe din statele membre UE, desfășurată la Luxemburg în perioada 4-5 septembrie a.c., ministrul Bogdan Aurescu a subliniat *„nevoia de solidaritate, unitate și acțiune comună la nivelul UE: “Avem nevoie de soluții urgente și adecvate care să trateze problema la sursă, în țările de origine, dar și în cele de tranzit. Avem nevoie de abordarea problemelor care stau la originea fenomenului. Avem nevoie de soluții comune, la nivel european, cele unilaterale nefiind eficiente. Migrația este unul dintre cele mai sensibile dosare de pe agenda europeană actuală, prin implicațiile pe plan umanitar, dar și prin provocările la adresa politicilor Uniunii Europene și a modului de gestionare a spațiului european. Alături de situația gravă de securitate din Vecinătatea Estică, această provocare va da măsura solidarității europene și a angajamentului în apărarea principiilor și valorilor UE”.*

Stadiul implementării Concluziilor Consiliului European privind relocarea

În implementarea orientărilor Consiliului European, Consiliul JAI extraordinar din 20 iulie 2015 a decis relocarea din afara teritoriului UE a 22.504 de persoane care au nevoie de protecție internațională (*resettlement*) și relocarea din IT și EL a 32.256 de persoane care au solicitat protecție internațională (*relocation*). Aprobarea formală din partea Consiliului a Deciziei privind relocarea internă va fi posibilă doar după votul din plenara PE programat la 7 septembrie.

Astfel, în privința relocării externe se atinge obiectivul stabilit de CE în 25-26 iunie 2015, iar pentru diferența în privința relocării interne (7.744 de persoane) urmează să se convoace o nouă reuniune ministerială în noiembrie-decembrie pentru a se atinge ținta de 40.000 de locuri. În același scop, s-a

convenit ca surplusul rezultat pentru relocarea externă (2.504 locuri) să fie transferat pentru schema de relocare internă.

În context, România s-a angajat pentru preluarea unui număr de 1705 persoane prin relocare intra-UE și respectiv a 80 de persoane prin relocare extra-UE (ceea ce reprezintă o dublare a cotei actuale de refugiați preluați). Prin aceste angajamente, România se plasează pe locul 4 cu privire la ofertele de relocare intra-UE (după DE, FR, NL) și pe locul 11 per totalul contribuției avansate (relocare intra și extra-UE), fiind al doilea stat din Europa Centrală și de Sud-Est ca angajament total, după PL, și înaintea unor state membre cu potențial de primire mai mare sau tradiție de integrare a migraților.

Totodată, este în pregătire organizarea Summit-ului de la La Valletta la 11-12 noiembrie a.c., și Conferința privind migrația din Balcanii de Vest (nu sunt stabilite data și locul desfășurării), pe care Ungaria s-a oferit să o găzduiască în lunile septembrie/octombrie, și la care intenționează să invite miniștrii de externe și de interne din statele membre UE, statele din Balcani și Turcia.

Elemente preliminare privind perspectivele discuțiilor privind migrația/ poziționarea României

Dinamica extrem de alertă a evenimentelor determină și o dinamică accelerată a poziționărilor în plan european și implicit a avansării de propuneri de gestionare a situației. Subiectul este plasat la acest moment în faunța agendei europene, făcând obiectul discuțiilor la nivel politic în cadrul UE pe multiple paliere (reuniune Gymnich a miniștrilor de externe, reuniune extraordinară JAI etc.), atât prin prisma necesității formulării de măsuri imediate în plan intern, cât și din perspectiva mai largă a gestionării dimensiunii externe a migrației, de natură să conducă la identificarea unor soluții durabile, pe termen lung la acest fenomen.

La rândul său, Comisia Europeană a anunțat că va prezenta în perioada imediat următoare (cel mai probabil la 9 septembrie a.c.) un nou pachet de măsuri care să răspundă noilor evoluții, inclusiv din perspectiva unei propuneri consolidate de relocare a persoanelor în nevoie de protecție, fără însă a preciza, la acest moment, care va fi conținutul exact și nivelul de ambiție al acestor propuneri. Aceste măsuri ar urma să fie anunțate, la nivel politic, de către Președintele Comisiei J.C. Juncker în cadrul discursului privind Starea Uniunii, la 9 septembrie a.c.

Principalele repere de calendar în perspectivă:

- Discursul Președintelui J.C. Juncker privind Starea Uniunii (9 septembrie)/Prezentarea de către COM de un pachet consolidat de măsuri privind gestionarea migrației (tbd -9 septembrie)
- Reuniune extraordinară a Consiliului JAI (14 septembrie)
- Consiliul JAI (8-9 octombrie)
- Conferința privind migrația din Balcanii de Vest (tbd - posibil octombrie)
- Reuniuni ale miniștrilor de interne privind migrația la Paris și Berlin (octombrie, tbc)
- Summit pe migrație la La Valletta (11-12 noiembrie)
- Consiliul JAI (3-4 decembrie)

România urmărește activ evoluția evenimentelor și a propunerilor vehiculate la nivelul UE în raport cu gestionarea acestei problematice, pledând în continuare pentru o abordare cuprinzătoare a acestui fenomen care să conducă nu numai la soluții imediate, ci și la măsuri de substanță în contracararea cauzelor profunde care conduc la amplificarea acestui fenomen și la o abordare comună, coerentă și vizionară la nivelul UE în acest dosar.